

Bruksela, 18 lipca 2025 r.
(OR. en)

11777/25

DEVGEN 131
COHAFA 71
ACP 77
RELEX 1036
SUSTDEV 58
COHOM 129
SAN 474
FAO 34

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	18 lipca 2025 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	10216/25 + ADD 1
Dotyczy:	Wzmacnianie odporności w krajach partnerskich poprzez działania zewnętrzne UE – Konkluzje Rady (18 lipca 2025 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie wzmacniania odporności w krajach partnerskich poprzez działania zewnętrzne UE, przyjęte przez Radę na jej 4114. posiedzeniu w dniu 18 lipca 2025 r.

Konkluzje Rady w sprawie wzmacniania odporności w krajach partnerskich poprzez działania zewnętrzne UE**WPROWADZENIE**

1. Rada z niepokojem odnotowuje rosnące globalne wyzwania i ich negatywny wpływ na międzynarodowe środowisko pomocy i systemy rozwojowe. W tym kontekście UE – jako największy darczyńca oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) w skali globalnej – pozostaje wiarygodnym partnerem zaangażowanym we wzmacnianie odporności na całym świecie.
2. Rada uznaje, że zmieniający się krajobraz geopolityczny, w którym konflikty i niestabilność są przyczyną skrajnego ubóstwa na globalną skalę, w połączeniu z aktualnymi ograniczeniami w finansowaniu, sprawia, że konieczne jest bardziej strategiczne wykorzystywanie dostępnych zasobów i dalsze skupianie się na transformacyjnym podejściu, które ma połączyć środki zapobiegawcze, stabilizacyjne, pokojowe, wyprzedzające i środki w zakresie budowania odporności. Wymaga to od krajów partnerskich podmiotowości i trwałego zaangażowania opartego na zrozumieniu drażliwych kwestii lokalnych i kulturowych.
3. Rada przywołuje swoje konkluzje w sprawie strategicznego podejścia do kwestii odporności w ramach działań zewnętrznych¹ oraz swoje zobowiązanie do dalszego wspierania krajów partnerskich w budowaniu odporności jako priorytetu działań zewnętrznych UE poprzez interwencje przynoszące wzajemne korzyści. Rada dostrzega, że pokój, dobrobyt i bezpieczeństwo UE i jej państw członkowskich są w coraz większym stopniu powiązane z pokojem, dobrobytem i bezpieczeństwem naszych partnerów. Uwzględnianie gotowości w działaniach zewnętrznych, zgodnie ze strategią na rzecz unii gotowości przedstawioną 26 marca 2025 r., oraz wzmacnianie odporności naszych partnerów przyczyniają się do wzmocnienia odporności samej UE. Rozwijanie z partnerami wzajemnej odporności przyczynia się również do przeciwdziałania zagrożeniom cybernetycznym i hybrydowym, takim jak dezinformacja oraz zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencje w informacje.

¹ Dok. ST 14191/17 – Strategiczne podejście do kwestii odporności w ramach działań zewnętrznych Unii – konkluzje Rady (13 listopada 2017 r.).

4. Rada potwierdza, że jest zdeterminowana, by stać na straży wszystkich wartości UE, w tym prawa międzynarodowego i międzynarodowego prawa humanitarne. Rada potwierdza ponadto zobowiązanie UE i jej państw członkowskich do skutecznej realizacji Agendy 2030 oraz do dalszego wspierania skutecznego i inkluzywnego multilateralizmu.

AKTUALNA SYTUACJA

5. Rada podkreśla, że budowanie odporności potencjalnie wyzwala transformacyjną siłę, która umożliwia zwiększenie postępów w rozwoju i sprzyja stabilności. Rada zaznacza, że należy priorytetowo traktować współpracę z krajami partnerskimi w oparciu o odpowiedzialność i podmiotowość, a także wspólne wartości i zaangażowanie na rzecz długoterminowych celów zrównoważonego rozwoju. Aby osiągnąć te cele, kluczowe znaczenie będzie miało kontynuowanie inwestycji i interwencji w kluczowych obszarach:
- a. Należy wzmocnić odporność na wszystkich szczeblach – indywidualnym, wspólnotowym, krajowym, regionalnym i międzynarodowym. Wspieranie odporności napędza konwergencję w przypadku jednostek pozostających najbardziej w tyle.
 - b. Rada podkreśla, że inkluzywne, przejrzyste, niezależne i rozliczalne instytucje publiczne mają kluczowe znaczenie dla budowania długoterminowej odporności na wszystkich szczeblach.
 - c. Społeczeństwo obywatelskie i grupy reprezentujące interesy społeczności są ważnymi partnerami w dziedzinie rozwoju i pomocy humanitarnej. Kobiety i młodzież odgrywają kluczową rolę jako liderzy i inicjatorzy zmian w procesie wzmacniania odporności. Inwestowanie w rozwój zdolności takich osób pomaga zapewnić pomoc na pierwszej linii w przypadku nagłych kryzysów humanitarnych.
 - d. Rada podkreśla ponadto znaczenie wolności mediów, pluralizmu, zwalczania dezinformacji i wzmacniania umiejętności korzystania z mediów dla tworzenia opartej na wiedzy i odpornej przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego, umożliwiającej obywatelom aktywny udział w procesach demokratycznych i rozliczanie instytucji.

- e. Rada potwierdza swoje pełne zaangażowanie na rzecz wspierania i wdrażania międzynarodowych ram dotyczących równości płci i pełnego korzystania ze wszystkich praw człowieka przez wszystkie kobiety i dziewczęta oraz wzmocnienia ich pozycji, co jest zarówno celem w samym w sobie, jak i jednym z celów i czynników zrównoważonego rozwoju; odnotowuje przy tym trzeci unijny plan działania w sprawie równości płci (GAP III) przyjęty przez Komisję i Wysokiego Przedstawiciela Unii Europejskiej oraz z zadowoleniem odnotowany w konkluzjach prezydencji.
- f. Rada podkreśla podstawową rolę nauki, technologii i innowacji jako kluczowych czynników przyczyniających się do budowania odporności i zrównoważoności.
- g. Rada przypomina, że bezpieczne, wiarygodne, odporne, inkluzywne, dostępne osiągalne i przystępne cenowo infrastruktura cyfrowa i rozwiązania w zakresie łączności, wolność internetu i budowanie zdolności w zakresie cyberbezpieczeństwa są jednym z decydujących czynników warunkujących postęp gospodarczy i społeczny oraz możliwości rozwoju.
- h. Rada uznaje znaczenie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, działań wyprzedzających i gotowości na wypadek klęsk żywiołowych dla ratowania ludzi i utrzymania ich przy życiu oraz zachowania dobrostanu i godności, zmniejszania potrzeb humanitarnych, przystosowania się do zmiany klimatu oraz ochrony korzyści i źródeł utrzymania stwarzanych przez rozwój.
- i. Rada przywołuje swoje konkluzje w sprawie wody w działaniach zewnętrznych UE², apeluje o wznowienie wysiłków na rzecz osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju nr 6 oraz podkreśla, jak ważne jest wspieranie zintegrowanego zarządzania zasobami naturalnymi, a także wzmocnienie globalnych działań UE na rzecz wzmocnienia odporności wodnej, zgodnie z europejską strategią odporności gospodarki wodnej³.

² Dok. ST 14108/21 – Woda w działaniach zewnętrznych UE – konkluzje Rady (19 listopada 2021 r.).

³ Dok. ST 9932/25 – Europejska strategia odporności gospodarki wodnej. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów (4 czerwca 2025 r.).

- j. Rada kładzie nacisk na znaczenie objęcia wszystkich ochroną socjalną reagującą na nagłe zmiany, co jest kluczowe dla zwiększenia odporności grup ludności dotkniętych kryzysem. Należy w miarę możliwości zbadać, w jaki sposób pomoc humanitarną, udzielaną z poszanowaniem zasad humanitarnych, można powiązać z krajowymi systemami ochrony socjalnej, tak by zwiększyć lokalne zdolności i podmiotowość, promować koordynację i stworzyć podstawy dla trwałych rozwiązań służących grupom ludności dotkniętym kryzysem.
- k. Rada podkreśla, że edukacja i uczenie się przez całe życie stanowią centralny element działań na rzecz odporności. Rada przypomina o znaczeniu edukacji dla wszystkich, na wszystkich etapach rozwoju dzieci i we wszystkich kontekstach kryzysowych, a także o znaczeniu programów kształcenia i szkolenia technicznego i zawodowego dla wspierania zrównoważonego rozwoju oraz eliminowania skrajnego ubóstwa i głodu.
- l. Rada podkreśla, że inkluzywne, przejrzyste i rozliczalne instytucje mają kluczowe znaczenie dla budowania długoterminowej odporności na wszystkich szczeblach. Kraje partnerskie są odpowiedzialne za swój własny rozwój i wdrażanie niezbędnych reform, a UE powinna priorytetowo traktować długoterminowe budowanie zdolności, przy uznaniu, że wzmacnianie krajowej wiedzy fachowej ma zasadnicze znaczenie dla umożliwienia krajom opracowania i wdrożenia własnych reform, w tym w sektorze finansowym.
- m. Rada przywołuje swoje konkluzje w sprawie zwiększenia wsparcia Drużyny Europy na rzecz światowego bezpieczeństwa żywnościowego i wyżywienia⁴, dostosowane do ustaleń ze szczytu w sprawie żywienia na rzecz wzrostu, który odbył się w Paryżu pod koniec marca 2025 r. Zgodnie z unijną Wizją dla rolnictwa i żywności Rada wzywa ponadto do wspierania krajów partnerskich w osiąganiu suwerenności i odporności żywnościowej oraz zrównoważonej gospodarki żywnościowej, zapewniających wszystkim dostęp do bezpiecznej, przystępnej cenowo i bogatej w składniki odżywcze żywności o wysokiej jakości.

⁴ Dok. ST 16901/24 – Zwiększenie wsparcia Drużyny Europy na rzecz światowego bezpieczeństwa żywnościowego i wyżywienia – konkluzje Rady (16 grudnia 2024 r.).

- n. Rada przywołuje swoje konkluzje pt. „Strategia UE w dziedzinie zdrowia na świecie – Lepsze zdrowie dla wszystkich w zmieniającym się świecie”⁵ i swoje konkluzje w sprawie sprawozdania specjalnego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 18/2024⁶ oraz podtrzymuje swoje zobowiązanie do wspierania odpornych systemów opieki zdrowotnej.
- o. UE podtrzymuje swoje zobowiązanie do propagowania, ochrony i przestrzegania wszystkich praw człowieka oraz do pełnego i skutecznego wdrożenia postanowień pekińskiej platformy działania, programu działania Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju oraz wyników ich konferencji przeglądowych, a także podtrzymuje w tym kontekście swoje zobowiązanie na rzecz zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych. Mając to na uwadze, UE potwierdza swoje zobowiązanie do propagowania, ochrony i urzeczywistniania praw każdej osoby do sprawowania – w sposób wolny od dyskryminacji, przymusu i przemocy – pełnej kontroli oraz swobodnego i odpowiedzialnego podejmowania decyzji w kwestiach dotyczących seksualności oraz zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego. UE podkreśla po raz kolejny potrzebę zapewnienia powszechnego dostępu do wysokiej jakości i przystępnych cenowo wszechstronnych informacji na temat zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, edukacji w tym zakresie, w tym do wszechstronnej edukacji seksualnej, oraz dostępu do usług opieki zdrowotnej.
- p. Przywołując swoje konkluzje w sprawie sprawozdania specjalnego nr 17/2024 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, Rada wyraża uznanie dla bieżących wysiłków na rzecz przeciwdziałania migracji nieuregulowanej, w tym poprzez kompleksowe i strategiczne partnerstwa realizowane w porozumieniu z krajami pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia. Chociaż współpraca rozwojowa już obecnie przyczynia się do eliminowania pierwotnych przyczyn migracji nieuregulowanej, należy zająć się nimi w trybie priorytetowym w ramach działań zewnętrznych UE za pomocą innowacyjnych podejść, w sposób ukierunkowany, spójny i kompleksowy; należy przy tym wspierać perspektywę gospodarczą dla zapewnienia trwałych źródeł utrzymania społeczności lokalnych w regionach pochodzenia i udzielać wsparcia krajom przyjmującym.

⁵ Dok. ST 5908/24 – Strategia UE w dziedzinie zdrowia na świecie – Lepsze zdrowie dla wszystkich w zmieniającym się świecie – konkluzje Rady (29 stycznia 2024 r.).

⁶ Dok. ST 9395/25 – Sprawozdanie specjalne nr 18/2024 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Unijne wsparcie finansowe na rzecz systemów opieki zdrowotnej w wybranych krajach partnerskich: Ogólne cele strategiczne są realizowane, lecz skuteczność interwencji ograniczają problemy w zakresie koordynacji i trwałości” – konkluzje Rady (26 maja 2025 r.).

6. Rada przywołuje swoje konkluzje w sprawie wykorzystania powiązania między aspektami humanitarnymi a rozwojowymi⁷ oraz konkluzje w sprawie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi w działaniach zewnętrznych UE⁸ i podkreśla, że podmioty międzynarodowe muszą przyczyniać się do budowania odporności w ramach wszystkich powiązań między aspektami humanitarnymi a rozwojowymi i pokojowymi.

PERSPEKTYWA NA PRZYSZŁOŚĆ / DALSZE DZIAŁANIA

7. Rada wzywa Komisję, by w ramach obecnego programowania działań humanitarnych, stabilizacyjnych i rozwojowych oraz działań w zakresie budowania pokoju nadal uwzględniała podejście ukierunkowane na odporność. Budowanie odporności wymaga trwałych, zintegrowanych podejść opartych na szczegółowej analizie kontekstów lokalnych, z uwzględnieniem zarówno podstawowych źródeł podatności na zagrożenia, jak i zdolności do przetrwania coraz częstszych i poważniejszych wstrząsów.
8. ODA, w tym pomoc przekazywana za pośrednictwem międzynarodowych instytucji finansowych, będzie nadal odgrywać kluczową rolę we współpracy rozwojowej. Rada podkreśla potrzebę pozyskania elastycznych i strategicznych zasobów odgrywających rolę katalizatora z szerokiego zakresu dostępnych źródeł finansowych, od wszystkich podmiotów działających na rzecz rozwoju i od sektora prywatnego. Rada dostrzega potencjał innowacyjnych mechanizmów finansowania, takich jak mobilizowanie funduszy prywatnych, i zachęca Komisję do dalszych refleksji nad wykorzystaniem tych instrumentów. Rada kładzie również nacisk na kluczowe znaczenie wspierania krajów partnerskich w usprawnianiu mobilizacji dochodów krajowych i wzmacnianiu zdolności instytucjonalnych w zakresie należytego zarządzania finansami publicznymi. Rada dostrzega potrzebę wykorzystania istniejących i innowacyjnych źródeł finansowania do wspierania krajów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji w budowaniu odporności na konkretne wstrząsy, w szczególności na wstrząsy klimatyczne.

⁷ Dok. ST 9383/17 – Wykorzystanie powiązania między aspektami humanitarnymi a rozwojowymi – konkluzje Rady (19 maja 2017 r.).

⁸ Dok. ST 14463/22 – Zmniejszanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi w działaniach zewnętrznych UE – konkluzje Rady (28 listopada 2022 r.).

9. Rada uznaje strategię *Global Gateway* za jedną z głównych strategii działań zewnętrznych UE oraz dostrzega jej wkład w osiąganie zrównoważonego rozwoju w krajach partnerskich poprzez inwestycje w zrównoważoną, odporną i wysokiej jakości infrastrukturę w ramach wzajemnie korzystnych i równych partnerstw. Rada apeluje o dalsze wdrażanie strategii *Global Gateway* w ramach podejścia „Drużyna Europy”, w zgodzie z wzajemnymi interesami UE i krajów partnerskich i w oparciu o priorytety inwestycyjne tej strategii, a mianowicie: technologie cyfrowe, klimat i energię, transport, zdrowie, edukację i badania naukowe. Koncentrując się na kluczowych łańcuchach wartości i korytarzach strategicznych, Rada odnotowuje, jak ważne jest zwiększenie inwestycji w ramach strategii *Global Gateway* zgodnie z podejściem „Drużyna Europy”, co przyczyni się do wzmocnienia odporności na zmianę klimatu, bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia. Chociaż strategia *Global Gateway* jest realizowana również w pewnych kontekstach charakteryzujących się wysokim lub skrajnym poziomem niestabilności – przy czym do wyzwań specyficznych dla danego kontekstu stosuje się podejście 360° – należy stale dążyć do zapewnienia, że odbywa się to w sposób uwrażliwiony na konflikty oraz przy wspieraniu podejść bardziej dostosowanych do indywidualnych potrzeb i elastycznych, które są konkretnie ukierunkowane na przeciwdziałanie niestabilności. Rada zauważa, że w niektórych krajach partnerskich może brakować warunków do tworzenia partnerstw w ramach strategii *Global Gateway*, i podkreśla potrzebę zróżnicowanego podejścia UE w sytuacjach, w których modele oparte na inwestycjach mogą nie być odpowiednie lub skuteczne.
10. Rada uznaje również, że w sytuacjach niestabilności i sytuacjach (po)konfliktowych należy zwrócić szczególną uwagę na wspieranie procesów przemian demokratycznych, odporność gospodarczą i społeczną oraz wzmacnianie instytucji i społeczności, z naciskiem na zrównoważoność, włączenie społeczne i lokalną podmiotowość. Rada podkreśla potrzebę dalszego wzmocniania zintegrowanego podejścia UE do konfliktów i kryzysów zewnętrznych oraz utrzymania pragmatycznego, ale opartego na zasadach zaangażowania.
11. Rada wzywa Komisję do dalszego prowadzenia wzajemnie korzystnej współpracy z krajami pochodzenia i tranzytu poprzez budowanie kompleksowych partnerstw. W tym kontekście apeluje do Komisji, by opracowała zrównoważone podejścia z myślą o większej spójności między polityką rozwojową a polityką migracyjną, zgodnie z prawem UE i prawem międzynarodowym, w tym poprzez zajęcie się w zrównoważony sposób pierwotnymi przyczynami migracji nieuregulowanej.

12. Rada wzywa Komisję, by włączyła do swojego programowania podejście humanitarne, rozwojowe, stabilizacyjne i pokojowe oraz by zapewniała – w miarę możliwości – spójność i komplementarność pomiędzy projektami oraz z działaniami państw członkowskich, międzynarodowych instytucji finansowych, Organizacji Narodów Zjednoczonych i społeczeństwa obywatelskiego. Rada zachęca również do ściślejszej koordynacji z innymi darczyńcami i partnerami wykonawczymi o zbieżnych poglądach. Rada przypomina, że UE i jej państwa członkowskie będą nadal kształtować i koordynować swoje interwencje w oparciu o spójność polityki na rzecz rozwoju.
13. Rada podkreśla, jak ważne jest kontynuowanie prac nad zintegrowanym podejściem do niestabilności obejmującym wszystkie służby Komisji. Rada apeluje o przyjęcie zróżnicowanego podejścia w odniesieniu do państw niestabilnych, w szczególności w przypadku utrudnionych pod względem politycznym i złożonych uwarunkowań. Rada zachęca państwa członkowskie do dalszego wspierania ścisłej współpracy między UE, międzynarodowymi instytucjami finansowymi / wielostronnymi bankami rozwoju i Organizacją Narodów Zjednoczonych w sytuacjach niestabilności.
14. Rada wzywa Komisję, by dalej usprawniała wczesne ostrzeganie i zapobieganie konfliktom, monitorowanie i analizę ryzyka na potrzeby programowania oraz działań niepodlegających programowaniu. Rada zachęca Komisję, Wysokiego Przedstawiciela i państwa członkowskie do kontynuowania i usprawniania wymiany analiz, przeglądów i wyciągniętych wniosków, a także planów działania w ramach podejścia „Drużyna Europy”, aby zapewnić wspólne uczenie się oraz szybkie i spójne reakcje ze strony UE i jej państw członkowskich.
15. Rada zachęca do dalszej refleksji nad kompleksową i opartą na wartościach europejską ofertą dotyczącą e-rządzenia ukierunkowanego na człowieka, wspierającą wzajemną odporność i suwerenność cyfrową UE i krajów partnerskich.
16. Rada zachęca Komisję, Wysokiego Przedstawiciela i państwa członkowskie, by w swoich działaniach komunikacyjnych i uświadamiających nadal kładli nacisk na udzielane przez UE wsparcie na rzecz odporności, aby podkreślić, że UE jest stabilnym, godnym zaufania i wiarygodnym partnerem udzielającym niezachwianego wsparcia. Rada zachęca do prowadzenia komunikacji strategicznej w językach lokalnych i za pośrednictwem kanałów dostępnych dla lokalnej ludności.
17. Rada zachęca Komisję, by w rozważaniach na temat przyszłości działań zewnętrznych UE nadal kładła silny nacisk na budowanie odporności, zwiększanie stabilności, wspieranie pokoju, przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z ochroną i przezwyciężanie niestabilności w krajach partnerskich, bez przesadzania o negocjacjach w sprawie kolejnych wieloletnich ram finansowych (WRF).